

ARTURO
PÉREZ-REVERTE

Tangoul
Vechii Gărzi

Traducere din limba spaniolă
și note de Dan Munteanu Colán

POLIROM
2024

Cuprins

1. Dansatorul monden	11
2. Tangouri pentru a suferi și tangouri pentru a ucide.....	61
3. Băieții de altădată	107
4. Mănuși de damă.....	150
5. O partidă amânată	193
6. Promenada Englezilor	247
7. Despre hoți și spioni	289
8. <i>La vie est brève</i>	337
9. Varianta Max	374
10. Sunet de fildeș	411
11. Obiceiuri de lup bătrân	457
12. Trenul Albastru	495
13. Mănușa și colierul	535
<i>Mulțumiri</i>	553

A rămas Barbaresco tăcut, ca și cum n-ar fi auzit ultimele cuvinte. Se uita la colegul lui, care se sprijinea din nou de Fiat și privea iarăși lista morților din Marele Război: o urnă mare și albă sub o boltă săpată în peretele stâncos, deasupra inscripției „*La ville de Nice a ses fils morts pour la France*”¹.

— Îi trezește amintiri triste lui Domenico, a comentat Barbaresco. A pierdut doi frați la Caporetto.

Își scosese pălăria și își trecea palma peste chelie cu un gest obosit. Acum se uită la Max.

— N-ați fost niciodată soldat?

— Niciodată.

Nici n-a clipit. Părea că îl studiază italianul în timp ce-și suceea pălăria, ca și cum asta i-ar fi permis să ajungă la sinceritatea răspunsului. Poate că dacă ai fost soldat, se vede, și-a zis Max. Ca preoția. Sau prostituția.

— N-am fost.

— Eu am fost, a zis Barbaresco după o clipă. La Isonzo. Am luptat împotriva austriecilor.

— Interesant.

I-a aruncat celălalt o altă privire întrebătoare și bănuitoare.

— În războiul acela eram aliații francezilor, a spus după un moment de tăcere. N-o să se întâmple la fel și în cel viitor.

Max a ridicat din sprâncene cu nuanța de ingenuitate adecvată.

— Va fi un război viitor?

— Să n-aveți nici o îndoială. Toată aroganța asta englezească, unită cu stupiditatea franțuzească... Și cu evreii și comuniștii conspirând

1. Orașul Nisa, fiilor săi căzuți pentru Franța (în fr., în orig.).

în umbră. Înțelegeți ce spun? Așa ceva nu poate sfârși bine.

— Evident. Evreii și comuniștii. Din fericire, în Germania e Hitler. Și să nu-l uităm nici pe Mussolini al dumneavoastră.

— Să n-aveți nici o îndoială. Italia fascistă...

S-a întrerupt brusc, bănuitor, ca și cum aprobarea calmă a lui Max i s-ar fi părut suspectă. Privirea i s-a îndreptat spre intrarea în portul vechi și spre farul care se ridica la capătul digului, apoi a revenit la arcul prelung al plajei și al orașului, ce se întindea de partea cealaltă a zonei Rauba-Capèu, până în depărtare, la poalele dealurilor verzi, presărate cu vile roz și albe.

— Orașul acesta o să fie din nou al nostru, își miji el sumbru ochii. Într-o bună zi.

— N-am nimic împotriva. Dar vă amintesc că am nevoie de mai mulți bani.

O nouă tăcere. Nu fără un efort evident, italianul reveni lent din lumea viselor lui patriotice.

— Cât?

— Încă zece mii de franci. Fie că-i francez sau italian, orașul ăsta e unul foarte scump.

A făcut celălalt o grimasă care nu-l angaja prea mult.

— O să vedem ce se poate face... Ați cunoscut-o pe Susana Ferriol? Ați găsit o modalitate de a vă apropia de ea?

Protejând flacăra cu căușul palmelor, Max și-a aprins țigara pe care o ținea de ceva timp între degete.

— Sunt invitat la cină mâine-seară.

Privirea admirativă a lui Barbaresco a fost bruscă. Sinceră.

— Cum ați reușit?

— Nu contează, a scos el un norișor de fum, pe care briza l-a risipit imediat. De-acum încolo, după ce explorez terenul, o să vă țin la curent.

Zâmbea strâmb italianul, studiindu-i pe furiș costumul la comandă, călcat impecabil, cămașa și cravata de la Charvet, strălucitoarea piele a pantofilor Scheer, cumpărați la Viena. Lui Max i s-a părut că distinge în acea privire o sclipire de admirație și, totodată, de invidie.

— Nu zăboviți prea mult să ne țineți la curent – și să acționați. Timpul e împotriva tuturor, domnule Costa. Ne dăunează.

Și-a pus pălăria și a arătat cu capul spre colegul său.

— Asta ne include pe Domenico și pe mine. Și vă include și pe dumneavoastră.

— Rușii riscă la Sorrento mult mai mult decât să piardă un turneu, e de părere Lambertucci. Dată fiind povestea asta cu Războiul Rece, bombele nucleare și toate celelalte, nu puteau să renunțe la șah... E normal să-și bage nasul peste tot.

Din bucătărie, înăbușit de o perdea de panglici din plastic multicolore, la radio se aude vocea lui Patty Pravo cântând „*Ragazzo triste*“. La una din mesele aflate aproape de ușa dinspre stradă, *capitano* Tedesco strânge piesele de șah de pe tablă cu un aer abătut – a pierdut cele două partide din după-amiaza asta –, în timp ce proprietarul localului umple trei pahare dintr-un clondir cu vin roșu.

— Tipii de la Kremlin, continuă Lambertucci, punând paharele pe masă, vor să demonstreze că marii lor maestri sunt mai buni decât cei occidentali. Asta ar demonstra că și Uniunea

Sovietică e mai bună și că va sfârși prin a obține victoria politică – și, dacă e cazul, și pe cea militară.

— Au dreptate? întrebă Max. Rușii sunt mai valoroși la șah?

E în cămașă, cu gulerul descheiat și haina pusă pe spătarul scaunului, și ascultă atent ce se vorbește. Lambertucci face o grimasă de suficiență în onoarea rușilor.

— Nu duc lipsă de motive să se mândrească. Au în buzunar Federația Internațională de Șah, toată mituită... În prezent numai Jorge Keller și Bobby Fischer reprezintă o amenințare serioasă.

— Dar se vor impune, mai devreme sau mai târziu, e de părere *capitano*, care a închis cutia cu piese și își soarbe vinul. Băieții ăștia heterodocși și neformaliști vin cu un stil nou de joc. Mai imaginativ. Scot bătrânii dinozauri din obișnuita lor schemă închisă, pozițională, și îi obligă să intre pe un teren necunoscut.

— Oricum ar fi, remarcă Lambertucci, până acum ei conduc. Nu știu care, un leton, a fost învins de Botvinnik, care a pierdut după un an la armeanul Petrosian. Toți ruși. Sau sovietici, ca să fim exacti. Iar acum Sokolov e campionul mondial. Ruși și iar ruși, unul după altul. Iar Moscova nu vrea ca lucrurile să se schimbe.

Max își duce paharul la gură și se uită afară. Sub acoperișul de trestie, nevasta lui Lambertucci aranjează fețele de masă în carouri și lumânările fixate în sticle de vin goale, în așteptarea mușteriiilor pe care sezonul pe sfârșite îi face improbabili la această oră a serii.

— Atunci, se lansează Max cu prudență, în cazurile astea spionajul e ceva obișnuit...

Lambertucci gonește o muscă de pe braț și se scarpină pe vechiul său tatuaj abisinian.

— Firește, confirmă el. Fiecare competiție e un mănunchi de conspirații demne de un film de spionaj... Iar jucătorii sunt supuși unei presiuni foarte mari. Pentru un jucător sovietic de elită problema e dacă vrea să ducă o viață plină de privilegii în postura de campion oficial sau să riște să sufere represiuni dacă pierde. KGB-ul nu iartă.

— Amintiți-vă de Strelțov, zice Tedesco. Fotbalistul.

Sticla de vin mai face o dată ocolul mesei în vreme ce *capitano* și Lambertucci vorbesc despre cazul Strelțov: unul dintre cei mai buni jucători de fotbal din lume, de nivelul lui Pelé, distrus pentru că a încălcat regula oficială, a refuzat să plece de la echipa lui, Torpedo, ca să joace la Dinamo Moscova, cunoscută drept echipa KGB-ului. I-au aranjat un proces judiciar sub un pretext oarecare și l-au trimis într-un gulag, în Siberia. Când s-a întors, după cinci ani, cariera lui sportivă era terminată.

— Astea sunt metodele lor, conchide Lambertucci. Și cu Sokolov se va întâmpla la fel. În fața tablei de șah pare un tip liniștit, dar se consumă în sinea lui. Cu toată echipa asta de analiști și consultanți, cu bodyguarzii și telefoanele de încurajare de la Hrușciiov, care-i spune că paradisul proletariatului are ochii ațintiți asupra lui...

Tedesco e de acord.

— Adevăratul miracol sovietic, spune el, e că în condițiile astea mai poate fi cineva în stare să joace bine șah. Să se concentreze.

— Asta include și jocul murdar? se interesează precaut Max.

Celălalt surâde strâmb, închizând un pic unicul lui ochi.

— Include mai ales asta. De la fleacuri până la treburi bine plănuite și complexe.

Și povestește câteva. La anteriorul campionat mondial, când Sokolov se înfrunta cu Cohen la Manila, un funcționar de la ambasada sovietică stătea în primul rând și făcea fotografii cu blițul, ca să-l deranjeze pe israelian. S-a spus și că la olimpiada de la Varna rușii aveau un parapsiholog în public, ca să-i destabilizeze mental pe adversarii echipei lor. Și umblă vorba că atunci când și-a apărat titlul în fața iugoslavului Monfilovici, consultanții lui Sokolov îi dădeau sugestii asupra mutărilor prin iaurturile pe care le mânca în timpul partidelor.

— Dar cea mai bună dintre toate, încheie el, e povestea cu Bobkov, un jucător care a fugit din Uniunea Sovietică în timpul turneului de la Reykjavik. I-au infectat chiloții la spălătoria hotelului cu bacteria care provoacă gonoreea.

E momentul oportun, decide Max. Să intre în subiect.

— Cum e, spune el într-o doară, cu spionii infiltrați printre analiștii adversarului?

— Analiștii?

Lambertucci se uită la el, plin de curiozitate.

— Ce vorbe, Max... Văd că ești foarte la curent cu aspectele tehnice.

— Am citit câte ceva zilele astea.

Se întâmplă și asta, confirmă ceilalți. Se cunosc cazuri celebre, cum sunt declarațiile unuia dintre consultanții norvegianului Aronsen, care a jucat cu Petrosian cu puțin înainte ca Sokolov să-l deposedeze pe acesta de titlu. Analistul era un englez pe nume Byrne și a mărturisit că a furnizat informații unor presupuși brokeri ruși care pariau câte două mii de